

ÖZET**TÜRKİYE’DEKİ *Testudo* KOMPLEKSİNİN MİTOKONDİRİ DNA VARYASYONU**

Ferhat KİREMİT

Doktora Tezi, Biyoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Oğuz TÜRKOZAN
Prof. Dr. Fevzi BARDAKCI
2011, 78 sayfa

Kara kaplumbağası, *Testudo graeca*, son zamanlarda bir tür kompleksi haline getirilmiştir. Bu grup ticaretinin yapılması ve habitatların tahribi nedeniyle koruma altında olduğu için, koruma stratejilerine rehberlik etmek açısından bu takson içindeki evrimsel soyhatlarının doğru bir şekilde anlaşılması önemlidir. Bu çalışmada, Türkiye’de morfolojik olarak tanımlanmış taksonları temsil eden 100 farklı lokaliteden 205 örneğin hızlı evrimleşen iki mitokondrial belirteci (*ND4* ve *Cyt b*) kullanılmıştır. Buna ilaveten Türkiye’deki *Testudo*’yu daha geniş bir filogenetik temele yerleştirmek için daha önceki çalışmalardaki diziler GenBank’tan alınarak çalışmaya eklenmiştir. Veri setimiz daha önceki çalışmaları destekler nitelikte morfolojik ve moleküler gruplamalar arasında tutarsızlıklar olduğunu göstermektedir. Altı ana klad (A-F) tanımlanmış ve bunların dört tanesi (*ibera*, *terrestris*, *buxtoni* ve *armeniaca*) Türkiye’de tespit edilmiştir. Son yıllarda tanımlanan iki takson olan *Testudo graeca anamurensis* ve *Testudo antakyensis* genetik olarak *Testudo graeca terrestris*’e benzer bulunmuştur. Türkiye’de *buxtoni* kladının varlığı ilk defa kaydedilmiştir. Ayrıca kladlar arasındaki olası temas noktaları da belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Chelonia, Testudinidae, *Testudo*, Filogeni, Türkiye